

26.10.2009

Asia: Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan toimesta käynnistetty keskustelu koskien radiografiatieteen ja kliinisen laboratoriotieteen asemaa Oulun yliopistossa

Yllä mainittuun viitaten Suomen Röntgenhoitajaliitto ry:n hallitus haluaa tuoda julki kannanottonaan seuraavaa:

Kliinisen radiografiatieteen tieteenalaohjelmalle tulee taata jatkuvuus ja kehitys sekä kasvumahdollisuus nuorena tieteenalana. Kliinisen Radiografian yliopistokoulutuksella on tunnustettu asema jo monissa Euroopan maassa, mm Isossa-Britanniassa ja Tanskassa. Röntgenhoitajat ovat ainoa asiantuntijaryhmä kliinisen radiografian alalla Suomessa. Kliinisen radiografian asiantuntijoiden yhteistyön ja ammatillisen liikkuvuuden kannalta on välttämätöntä, että röntgenhoitajilla on mahdollisuus kouluttautua Suomessa ja hankkia kansainvälisesti tunnustettu ja vertailukelpoinen yliopistotason kaksiportainen tutkinto sekä edetä omalla tieteenalallaan aina tohtorin tutkintoon asti, tällä turvaamme terveydenhuollon monialaisuuden ja sen näkymisen tulevaisuuden kehityksessä. Suomessa terveydenhuolto koostuu monista eri ammattiryhmistä ja heidän tehtävistään omalla alallaan, joilla jokaisella on tärkeä asema ja tehtävä terveydenhuollon sektorilla. On erittäin tärkeää, että pienillä tieteenaloilla on oma koulutusohjelma yliopistoissa, jotta voidaan taata Suomen terveydenhuollon riittävä tutkimus ja kehittäminen jokaisella eri sektorilla ja näin kehittää sitä potilaan parhaaksi. Terveydenhuollon kannalta on tärkeää, että eri tieteenalojen monimuotoisuus säilyy.

Työelämän tarpeet

Kliininen radiografia (diagnostiikka, terapeuttinen radiografia ja radioisotooppi) on nopeasti kehittyvä ja muuttuva ala. Perinteinen henkilöstörakenne ja osaamisvaatimukset eivät vastaa muuttuneen toiminnan asettamia vaatimuksia. Uudet osaamisvaatimukset koskevat mm. uusia toimenkuvia (esim sonografia), johtamista lähiesimiestasolta ylemmille tasoille, radiografian laatujärjestelmään liittyviä tehtäviä, tutkimus-, koulutus- ja kehittämistehtäviä, asiakas- ja sidosryhmäpalveluiden hoitamista sekä koulutus- ja tiedotustehtäviä. Alan yliopistokoulutuksen tehtävä on antaa koulutukselliset valmiudet edellä mainittuihin tehtävien hoitamiseen kliinisissä radiografiassa yhdessä eri ammattiryhmien kanssa. Laadukas kliininen radiografiatyö edellyttää yhä enemmän toimijoita, joilla on oman tieteenalan syväntuntemus ja yliopistokoulutuksen antamat valmiudet kriittiseen tieteelliseen ajatteluun, tiedon hankintaan, tuottamiseen ja johtamiseen.

Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnassa toteutettu kliinisen radiografian tieteenalan ohjelma on tuottanut terveystieteiden maistereita, jotka ovat sijoittuneet hyvin

koulutustaan vastaaviin tehtäviin, mm asiantuntijaröntgenhoitajiksi, johtotehtäviin ja opetustoimeen. Kuvantamis- ja terapiayksiköiden toiminnanohjaus perustuu tieteellisesti tuotettuun tietoon, jota kliinisen radiografiatieteen pääaineena suorittaneet kandidaatit ja maisterit kykenevät tuottamaan ja raportoimaan sekä soveltamaan käytäntöön omassa työssään kuvantamis- ja terapiapalveluiden tuotannossa. Oulun yliopiston radiografian koulutusohjelmasta valmistuneiden röntgenhoitajien tekemät Pro – gradututkielmat ovat olleet perustavaa tutkimusta ammatissa toimiville ja ovat näin laajentaneet osaamista tutkituissa aiheissa.

Suomessa on kuusi ammattikorkeakoulua, joilla on röntgenhoitajan tutkinnonanto-oikeus. Ammattikorkeakoulujen radiografian ja sädehoidon koulutusohjelmat tarvitsevat opettajia, joilla on alan peruskoulutus ja tiedekorkeakoulutasoinen ylempi korkeakoulututkinto oman pääaineen (kliinisen radiografia) opinnoissa. Yliopettajan tehtäviin edellytetään vähintään lisensiaatin, käytännössä yleisesti tohtorin tutkinto. Lähivuosina iso osa alan ammattiopettajista on jäämässä eläkkeelle, joten opettajatarve on kasvava ja akuutti.

Terveydenhuollossa kuvantamistoimintojen keskittyminen suuriin yksiköihin ja peruspalveluiden saatavuus kustannustehokkaasti kuntatasolla edellyttävät kuvantamispalvelutuotannon suunnittelijoita, tuotanto- ja palveluprosessien sujuvuuden ja laadun arviointia ja mittaamista sekä palvelutuotannon jatkuvaa parantamista. Tämä edellyttää kokonaisuuksien hallintaa, syvällistä asiantuntemusta ja konsultoivaa työnotetta muihin terveystalouden tuottajiin. Suunnitteli-, kehittämis- ja asiantuntijajohdon laaja-alainen osaaminen ja uskottavuus saavutetaan vain tiedekorkeakoulun laajapohjaisten ja vain oman pääaineen opintojen kautta.

Suomen Röntgenhoitajaliitto on yhteistyössä Oulun avoimen yliopiston kanssa toteuttanut kliinisen radiografiatieteen opintoja vuosina 2005–2007, röntgenhoitajaopiskelijoita näissä opinnoissa on ollut yli 50. Esim. vuoden 2009 sisäänotossa Oulun yliopistoon kliinisen radiografiatieteen tieteenalaohjelmaan opiskelijoiksi valituista 12 opiskelijasta 7 oli suorittanut huomattavan osan opinnoistaan jo avoimen yliopiston opintoina Helsingissä.

Tieto siitä, että opintoja suunnitelleen lakautettavan taloudellisin perustein, tulee olemaan tulevaisuuden potentiaalisille opiskelijoille kova pettymys, kuin myös jo opiskelemaan valituille röntgenhoitajille, joiden opinnot ovat vasta alkuvaiheessa. Tieto aloituspaikkojen peruuttamisesta tullaan kokemaan epäoikeudenmukaisena ja opiskelijoiden oikeuksia loukkaavana ratkaisuna.

Kim Berg
Puheenjohtaja
Suomen Röntgenhoitajaliitto ry

Päivi Wood
Toiminnanjohtaja
Suomen Röntgenhoitajaliitto ry

Jakelu: opetusministeri Henna Virkkunen, Opetusministeriö
opetusneuvos Marja-Liisa Niemi, Opetusministeriö
ylijohtaja Sakari Karjalainen, Opetusministeriö
johtaja Anita Lehikoinen, Opetusministeriö
ylitarkastaja Johanna Haahtela, Opetusministeriö
opetusneuvos Erja Heikkinen, Opetusministeriö
dekaani Kari Majamaa, Oulun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta
varadekaani Olli Vainio, Oulun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta
varadekaani Tuula Salo, Oulun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta
opintoasiainpäällikkö Hanna Pesonen, Oulun yliopiston lääketieteellinen
tiedekunta
terveystieteiden laitoksen johtaja Sirkka Keinänen-Kiukaanniemi, Oulun
yliopisto
johtaja Osmo Tervonen, Diagnostiikan laitos, Oulun yliopisto

Tiedoksi

ylliasistentti Sanna-Mari Ahonen, terveystieteiden laitos, Oulun yliopisto
kansanedustaja Sari Sarkomaa
Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvoston jäsenet
ylliasistentti Eeva Liikanen, terveystieteiden laitos, Oulun yliopisto
Metropolia AMK, radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma
Pirkanman AMK, radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma
Turun AMK, radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma
Oulun seudun AMK, radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma
Savonia AMK, radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma
Novia Yrkeshögskolan, Radiografi och strålbehandling
Oulun yliopiston kliinisen radiografian opiskelijat
Tutkimuspäällikkö Marja-Kaarina Koskinen, Tehy
Suomen Bioanalytikkolitto ry